

Sygn. akt II K 311/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Pałasz

Protokolant: Alicja Gromuł

przy udziale oskarżyciela publicznego Andrzeja Łukaszewicza

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 03.07 i 02 i 26.10. i 20.11. 2017r.

sprawy:

M. B., syna T. i T. z d. B., ur. (...) w O.,

oskarżonego o to, że:

o to, że: w dniu 23 kwietnia 2012 roku w O., wbrew przepisom art. 10 ust. 1 pkt 3, art. 14 ust. 1, art.22 ust. 1, art. 23 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 361 z późn.zm. oraz t.j. Dz. U. z 2016r. poz.2032 z późn.zm.), podał nieprawdę w złożonym w Urzędzie Skarbowym w O. zeznaniu podatkowym PIT-36 za 2011 rok w ten sposób, że zawyżył koszty działalności gospodarczej prowadzonej w spółce cywilnej (...) R. B., M. B. o łączną kwotę 258.213,27 zł, czym naraził Skarb Państwa na uszczuplenie należności podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2011 rok w łącznej wysokości 60.949 zł

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 56 § 2 kks

I. oskarżonego M. B. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 56 § 2 kks skazuje go na karę grzywny w wymiarze 30 (trzydziestu) stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 70 (siedemdziesiąt) złotych;

II. na podstawie art. 113 § 1 kks w zw. z art. 624 § 1 pkp zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych w całości.

Sygn. akt II K 311/17

UZASADNIENIE

M. B. został oskarżony o to, że o to, że: w dniu 23 kwietnia 2012 roku w O., wbrew przepisom art. 10 ust. 1 pkt 3, art. 14 ust. 1, art.22 ust. 1, art. 23 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 361 z późn.zm. oraz t.j. Dz. U. z 2016r. poz.2032 z późn.zm.), podał nieprawdę w złożonym w Urzędzie Skarbowym w O. zeznaniu podatkowym PIT-36 za 2011 rok w ten sposób, że zawyżył koszty działalności gospodarczej prowadzonej w spółce cywilnej(...) R. B., M. B. o łączną kwotę 258.213,27 zł, czym naraził Skarb Państwa na uszczuplenie należności podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2011 rok w łącznej wysokości 60.949 zł tj. o przestępstwo skarbowe z art. 56 § 2 kks w zb. z art. 76 § 3 kks w zb. z art. 61 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i art. 7 § 1 kks.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Oskarżony M. B. prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...)spółka cywilna R. B., M. B. z siedzibą w O. przy ul. (...). Wspólnik spółki cywilnej – R. B., prowadził w tym samym czasie działalność gospodarczą pod nazwą E. R. B..

W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą oskarżony corocznie składał Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w O. zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym.

W dniu 23 kwietnia 2012r. do Urzędu Skarbowego w O. wpłynęło zeznanie podatkowe PIT-36 oskarżonego, złożone za rok 2011, w którym wykazał on, iż z prowadzonej działalności gospodarczej osiągnął łącznie przychód w kwocie 351.902,48 zł, zaś koszty uzyskania przychodów wyniosły 354.017,23 zł, wykazując tym samym stratę co do przypadającego mu udziału w spółce cywilnej w łącznej wysokości 2.144,75 zł.

Dowód: zeznanie podatkowe (k. 29-32).

Decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. z dnia 09 września 2016r. określono wobec oskarżonego zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2011r. w kwocie 60.949,00 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ podatkowy wskazał, że przeprowadzone czynności kontrole wykazały nieprawidłowości w zakresie rozliczenia podatku.

Jak bowiem ustalono w toku odrębnego postępowania, prowadzonego w sprawie syna oskarżonego R. B., część faktur VAT za zakupy została zaksięgowana omyłkowo w księdze przychodów i rozchodów spółki (...), zamiast w spółce(...)prowadzonej przez R. B.. Dotyczyły to faktur VAT o (...) których łączna wartość netto wynosiła 135.000 zł. Kwota ta zatem nie stanowiła kosztów uzyskania przychodu firmy (...)

W toku postępowania kontrolnego nadto organ podatkowy ustalił, iż spółka (...) osiągała w 2011r. przychody z tytułu wykonywania usług transportowych głównie na zlecenie firmy (...). Wówczas spółka oskarżonego dysponowała trzema ciągnikami siodłowymi tj. S. o nr rej. (...), S. o nr rej. (...) -em o nr rej. (...). Samochodami tymi jeździli kierowcy zatrudnieni przez firmę (...) i wykonywali m.in. prace na terenie Parku Naukowo – Technologicznego w O., gdzie w ramach umowy na wykonanie robót ziemnych i usług transportowych pracowali pracownicy syna oskarżonego.

Organ kontrolny ustalił również, iż wykazywane przez oskarżonego w podatkowej księdze przychodów i rozchodów wydatki, poniesione w kwocie 192.963,00 zł netto z tytułu zakupu oleju napędowego od firmy (...) sp. z o.o. oraz części samochodowych w kwocie 188.057,00 zł nie stanowią kosztu uzyskania przychodu spółki (...) s.c., albowiem firma (...) w tożsamym okresie, w którym miała sprzedawać towary oskarżonemu, nie nabywała ani nie sprzedawała towarów wymienionych na fakturach wystawionych firmie (...) s.c., a te zaś były wystawione jedynie celem wygenerowania określonych kosztów oraz kwot podatku naliczonego, obniżającego u nabywców w rozliczeniu podatku od towarów i usług podatek należny od obrotu.

Nadto na fakturach VAT nr (...) za zakup oleju napędowego, widnieje numer rejestracyjny pojazdu należącego do R. B., który nie był użytkowany w związku z działalnością spółki. Wobec powyższego koszty z tych faktur o wartości odpowiednio 162,60 zł netto i 243,93 zł netto nie mogą stanowić kosztów uzyskania przychodu.

Po dokonaniu wszystkich wyliczeń ustalono, iż dochód oskarżonego w spółce (...) w 2011r. wyniósł 256.098,52 zł, zaś podstawa do opodatkowania po odliczeniu strat z lat ubiegłych wynosiła 229.621,00 zł. Koszty uzyskania przychodu wynosiły zatem 95.803,96 zł, a nie jak wskazał oskarżony w swoim zeznaniu podatkowym 354.017,23 zł i na koniec roku 2011 osiągnięto dochód w kwocie 256.098,52 zł a nie jak to wykazał w swoim zeznaniu oskarżony stratę w wysokości 2.114,75 zł. Należny podatek dochodowy za 2011r. wynosił zatem 60.949,00 zł, co następnie znalazło odzwierciedlenie w sentencji decyzji organu podatkowego z 09 września 2016r.

Decyzja organu I instancji stała się prawomocna wobec pozostawienia bez rozpoznania odwołania oskarżonego.

Dowód: decyzja Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. (k. 4 – 15), postanowienie Dyrektora Izby Celnej w O. (k. 16-18).

Nawiązywaniem kontaktów handlowych w spółce (...) zajmował się R. B., który uprzednio prowadził działalność gospodarczą wspólnie ze swoim bratem. Prowadził on jednocześnie sprawy spółki (...) oraz (...) s.c., które de facto traktował jako jedną działalność. W 2011 roku to właśnie on sporządził omyłkowo trzy faktury za paliwo na rzecz firmy

(...) zamiast na rzecz E.. R. B. miał dobre relacje z ojcem, wzajemnie sobie ufali w kwestiach prowadzenia spraw spółki. Nawiązał on współpracę w zakresie zakupu paliwa od (...) sp. z o.o. ze względu na atrakcyjną cenę dostarczanego paliwa, jak również możliwość dostarczenia go przez kontrahenta we wskazane miejsce.

Dowód: zeznania R. B. (k. 63-64), wyjaśnienia oskarżonego (k. 62v-63).

Firma(...) z siedzibą w O. nigdy nie posiadała koncesji na obrót paliwami ciekłymi, albowiem decyzją z dnia 20 lipca 2006r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki odmówił udzielenia jej takowej koncesji. Przeciwno J. K., będącemu prezesem zarządu (...) w tut. Sadzie pod sygn. VII K 84/17 prowadzone jest postępowanie karno-skarbowe w związku m.in. z nierzetelnym wystawianiem faktur VAT, w tym na rzecz (...) s.c. za zakupione paliwo, które w rzeczywistości nie miało miejsca.

Dowód: pismo Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 23 stycznia 2015r (k. 110-111), kopia aktu oskarżenia w sprawie(...) (...) (k. 81-93).

Pojazdy marki S. oraz (...) były używane przez firmę (...) na potrzeby budowy Parku Naukowo-Technologicznego w O., gdzie firma ta świadczyła usługi w zakresie wykonania prac ziemnych i usług transportowych, zleconych przez (...) sp. z o.o. Właściciel firmy (...) nigdy nie kontaktował się z M. B.. Prowadził współpracę z R. B.. Za wykonywane usługi były wystawiane przez niego faktury VAT. W czasie wykonywania prac na terenie placu budowy były zbiorniki z paliwem, które były uzupełniane przez nieznane osoby. Oskarżony powierzył prowadzenie spraw spółki (...) swojemu synowi R. B., a sam zajmował się nimi sporadycznie.

Dowód: zeznania świadka M. P. (k. 104-107), zeznania świadków A. A. (k. 76v-77), M. T. (k. 77-77v).

Zaległość oskarżonego z zapłatą należności publicznoprawnych na rzecz urzędu skarbowego wynosiła na dzień 07 kwietnia 2017r. 73.300 zł, przy czym co do kwoty 70.989,00 zł obejmowała zależności z tytułu rozliczenia podatku za 2011 rok, zaś na dzień 03 lipca 2017r. Oskarżony nie był uprzednio karany.

Dowód: lista zaległości (k. 38), karta karna (k. 28).

Oskarżony M. B. nie przyznawał się przez cały czas trwania postępowania do popełnienia zarzucanego mu czynu. W składanych przed Sądem wyjaśnieniach wskazał, że wszelkimi sprawami związanymi z prowadzoną działalnością spółki zajmował się jego syn R.. Podał, iż w firmie zajmował się głównie naprawianiem pojazdów, w których, z uwagi na stopień eksploatacji, często dochodziło do awarii. Jednocześnie oskarżony wskazał, iż nie wie, z jakich przyczyn oskarżyciel publiczny domaga się jego ukarania, albowiem wszelkie wydatki firmy były udokumentowane, nadto przeprowadzał je R. B., a nie on. Nadto sprawami księgowymi zajmowała się zewnętrzna firma prowadząca usługi w tym zakresie, co do których oskarżony miał pełne zaufania i nie czytywał się w te dokumenty, tylko je podpisywał. Oskarżony wyjaśnił, że podpisywał tylko PIT-y przygotowane przez księgową, zaś w kwestii spraw spółki robił to, co polecił mu syn R., gdyż to on w rzeczywistości prowadził obie spółki (k. 62v-63).

Sąd zważył, co następuje:

Zebrany w sprawie materiał dowodowy zdaniem Sądu daje podstawy do przypisania oskarżonemu popełnienia zarzucanego mu czynu.

Dokonując oceny materiału dowodowego Sąd w pełni dał wiarę dokumentacji przedstawionej przez oskarżyciela publicznego w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego. Sąd dał wiarę ujawnionym na rozprawie zeznań złożonych przez świadków M. P., M. T. i A. A.. Świadkowie ci, będący na stałe zatrudnionymi w firmie (...), należące do wspólnika (...) s.c. – R. B. lub z nim współpracujący, w pełni potwierdzają fakt, iż na budowie Parku Naukowo – Technologicznego, na której to miało być wykorzystywane zakupione od (...) paliwo, prace w ramach umowy o świadczenie usług nie wykonywali pracownicy (...) s.c., a pracownicy E.. Ustalenia Sądu pokrywają się zatem z ustaleniami dokonanyymi przez organ podatkowy w ramach kontroli skarbowej. Skoro zatem firma (...) prowadziła prace na rzecz firmy (...) to zakup paliwa od E., jak również zakup części do maszyn, które były wykorzystywane przy

tej budowie, winny stanowić koszty uzyskania przychodu tej spółki, a nie spółki(...), mimo iż do niej należały pojazdy używane na terenie budowy. Zaznaczyć jednak należy, że pojazdy te mogły być dysponowane przez obu wspólników spółki cywilnej, a więc również przez R. B.. W ocenie Sądu oskarżony M. B. doskonale zdawał sobie sprawę z tego, że wskazane pojazdy nie były używane na wskazanym wyżej przedsięwzięciu przez spółkę, której jest wspólnikiem, a przez spółkę jego syna. Trudno jest bowiem przyjąć, aby pomiędzy wspólnikami spółki cywilnej, których dodatkowo łączą relacje rodzinne ojciec – syn, nie było wiedzy na temat tego, na rzecz której działalności wykonywana jest dana usługa. Wiedza oskarżonego w tym zakresie potwierdzona została również przez inne osoby, w tym zatrudnionych w E. R. B. kierowców, którzy nie byli w żaden sposób umownie związani ze spółką (...) M. B. w żaden sposób nie sprzeciwił się wykorzystywaniu mienia spółki, której jest współwłaścicielem na rzecz spółki jego syna, godząc się tym samym na powyższe. Konsekwencją powyższego winno być zatem uwzględnienie kosztów związanych z tymi usługami na rzecz prawidłowego podmiotu, oskarżony zaś z pełną świadomością tego, iż były one wykonywane przez E., dokonał ich uwzględnienia w rozliczeniu podatkowym (...) s.c. Co więcej, sam R. B. w swoich zeznaniach sam przyznał, iż błędnie dokonał zaliczenia trzech faktur na rzecz B. Gaz s.c, zamiast na rzecz E.. Świadek zeznał również, że miał zaufanie do ojca w kwestiach dotyczących prowadzenia spraw spółki. Tym mocniej utwierdza to Sąd w przekonaniu, że skoro R. B. wiedział, iż błędnie dokonał rozliczenia trzech faktur za paliwo, to z pewnością wiedzę taką posiadał również M. B.. Oskarżony po uzyskaniu tej wiedzy miał jeszcze przez kilka lat okazję dokonania stosownej korekty rozliczenia podatku.

Sam fakt wykonywania przez E. prac na terenie budowy Parku Naukowo – Technologicznego ustalony został już w toku postępowania przed organem skarbowym, a ustalenia te poczyniono w oparciu o zeznania pracowników E., którzy prowadzili na tym terenie pojazdy należące do (...) s.c. Ustalenia tego postępowania są dla Sądu całkowicie wiarygodnie, tym bardziej, iż decyzja administracyjna w zakresie ustalenia wysokości należnego podatku jest prawomocna i nie była w przewidzianym czasie kwestionowana przez oskarżonego. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw do negowania tych ustaleń, co więcej zostały one potwierdzone przez R. B..

Należy zwrócić uwagę, iż oskarżony jest osobą, którą zajmuje się obrotem gospodarczym na rynku od kilku lat, posiada doświadczenie w tym zakresie i winien wobec tego dokładać należytej rzetelności co do dokonywanych w jego spółce wpisów w księgach rachunkowych w tym w księdze przychodów i rozchodów. Oskarżony w swoich wyjaśnieniach wskazuje co prawda, że nie zapoznawał się przeważnie z treścią dokumentacji księgowej, albowiem ufał on osobom, zajmującym się księgowością, jednakże należy pamiętać, że gdyby właściciele spółki nie przedstawili do rozliczenia faktur, które nie były związane z działalnością spółki, to nie zostałyby one uwzględnione w jej rozliczeniach. Osoby zajmujące się księgowością nie badają przecież podstaw faktycznych do wystawienia dokumentów w postaci faktur, a jedynie operują na ich treści, dokonując stosownych wyliczeń, a oskarżony jako podmiot doświadczony w prowadzeniu działalności gospodarczej z całą pewnością o tym wiedział.

Oskarżony M. B. oraz będący współwłaścicielem spółki (...) ostatecznie kwestionowali zasadność decyzji wydanych przez Urząd Skarbowy w O., jednakże nie zmienia to faktu, że podawane przez nich okoliczności w żaden sposób nie wpływają na ocenę merytoryczną ich twierdzeń. Potwierdzają oni bowiem wszystkie wskazywane tam okoliczności tj. wystawienie faktur na rzecz nieprawidłowego podmiotu, złożenie deklaracji podatkowej pomimo tego błędu oraz nieskorygowanie ich przed rozpoczęciem postępowania przez organami skarbowymi.

Wszystkie te okoliczności sprawiły, że w ocenie Sądu oskarżony miał pełną świadomość, iż swoim zachowaniem narusza zasady związane z dokonywaniem rozliczeń podatkowych, wynikające z nieprawidłowego prowadzenia księgi przychodów i rozchodów, w których uwzględniano transakcje związane z działalnością innego podmiotu, a których konsekwencją było domaganie się bezpodstawnego zwrotu podatku. Oskarżony składając deklarację podatkową, uwzględniającą powyższe nieprawidłowości postępował zatem umyślnie i to w zakresie wszystkich czynów podlegających zbiegowi. Podkreślić należy, iż to M. B. składał i własnoręcznie podpisał zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu. W ocenie Sądu działał on co najmniej z zamiarem ewentualnym popełnienia przestępstwa skarbowego tj. przewidując taką możliwość na to się godził. Podkreślić należy, iż rozbieżność pomiędzy dochodem wykazany przez oskarżonego w PIT (strata) a rzeczywistym dochodem (prawie 260 tys zł) jest ogromna.

Wspomnieć należy również o samych okolicznościach dokonywania wskazanego zakupu paliwa od (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.. Firma ta, co ustalono w toku postępowania skarbowego, nie prowadziła zakupu ani sprzedaży towarów w postaci paliw płynnych, co więcej, jak ustalił Sąd, nie posiadała koncesji na prowadzenia działalności w tym zakresie. Firma ta zajmowała się obrotem paliwem z nielegalnego źródła. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez oskarżonego. Zakupy takiego paliwa nie mogą stanowić kosztu uprawniającego do odliczenia go od przychodu. W ocenie Sądu zeznania R. B., iż nie miał on wiedzy o tym, że kupuje paliwo z nielegalnego źródła, nie są wiarygodne. Świadczą o tym okoliczności transakcji i sposób pozyskania kontrahenta. Informację od Spółce (...) uzyskał od niewiadomej osoby, na jednej z budów, na której pracował. R. B. poprzestał na sprawdzeniu firmy z KRS, gdzie – co jest powszechnie wiadomo – informacje nie muszą być aktualne. Nie sprawdził tej spółki ani w Urzędzie Skarbowym, ani też nie sprawdził, czy spółka ta ma koncesję na obrót paliwami. Nigdy nie doszło do formalnego złożenia zamówienia drogą pisemną, choćby faksową, a rozliczenia zawsze były gotówką, na koniec wreszcie - cena paliwa była przystępna tj. korzystna. Okoliczności te wskazują na to, iż R. B. dopuszczał możliwość nielegalnego pochodzenia paliwa pochodzącego od spółki (...)i na to się godził. W ocenie Sądu R. B. dokonał świadomego wyboru kontrahenta, który oferował najkorzystniejsze warunki transakcji, dopuszczając możliwość jej nielegalności i nieprawidłowości. Tym samym Sąd nie dał wiary zeznaniom J. K.. Świadek w sprawie (...) tut. Sądu występuje w charakterze oskarżonego, stara się zatem uchronić się od odpowiedzialności za nielegalnie prowadzoną działalność.

W ocenie Sądu tłumaczenie oskarżonego, że nie wiedział, co robi jego syn, jest naiwne i ma służyć jedynie uniknięciu odpowiedzialności karnoskarbowej. Trudno przyjąć, iż oskarżony w ogóle nie interesował się tym, w jaki sposób wypracował przychód wskazany w zeznaniu tj. ok. 350 tys złotych i drugie tyle kosztów. Nie można zapomnieć, że oskarżony wraz z synem prowadził działalność gospodarczą w postaci stacji paliw, zdawał więc sobie zatem sprawę z regulowanego charakteru działalności, jaką jest obrót paliwami. Niedokonanie sprawdzenia powyższego, zwłaszcza przy składaniu deklaracji podatkowej, obejmującej koszty związane z tymi fakturami stanowiło zdaniem Sądu godzenie się oskarżonego na możliwość wystąpienia nierzetelności w prowadzonych księgach przychodów i rozchodów. Oskarżony w sposób nieuprawniony zawiązał koszty prowadzonej działalności i wykazał podstawę do zwrotu podatku, który nastąpił bezpodstawnie.

Wszystkie te okoliczności sprawiły, że Sąd uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanemu mu czynu. Jednocześnie nie ulega wątpliwości, iż stanowił on czyn ciągły w rozumieniu art. 6 § 2 kks. Oskarżony dopuścił się bowiem nie jednego a wielu zachowań inkryminowanych, które doprowadziły do zaniżenia podatku należnego VAT, zawiżenia podatku naliczonego VAT, nienależnego zwrotu należności podatkowej, zaniżenia przychodu z działalności gospodarczej oraz zawiżenia kosztów uzyskania przychodu, co w konsekwencji uszczupliło podatek od towarów i usług oraz podatek dochodowy od osób fizycznych czym działał na szkodę Skarbu Państwa.

Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 70 złotych. Wymierzając oskarżonemu karę Sąd miał na uwadze to, że nie był on wcześniej karany za przestępstwo ani wykroczenie. Sąd wziął również pod uwagę stopień winy oskarżonego i postać zamiaru. Oskarżony nie miał wiodącej roli w tym procederze, a wykonywał jedynie projekty syna R..

Wobec powyższego w ocenie Sądu orzeczona kara grzywny będzie stanowiła właściwą reakcję na popełnione przez niego przestępstwo. Ustalając wysokość stawki dziennej, aby realną stała się możliwość wykonania orzeczonej kary grzywny, Sąd wziął pod uwagę dochody oskarżonego, które wynoszą ok. 1000 zł miesięcznie. Dlatego też wysokość stawki dziennej określona na kwotę 70 zł, będzie stanowiła sprawiedliwą odpłatę za popełniony przez oskarżonego czyn i pozwoli mu odczuć realną dolegliwość związaną z ukaraniem. Orzeczona kara jest sprawiedliwa i adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego i stopnia jego winy.

Mając na uwadze sytuację materialną skazanego Sąd obciążył go kosztami sądowymi w całości, nie dopatrując się podstaw do zwolnienia go od ich ponoszenia.